

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Sectio II. De Præcepto annuæ Communionis Dubia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

SECTIO SECVNDA.

De Præcepto annuæ Communionis Dubia.

CAPVT V.

Circa personas, quæ ad annuæ Communionis præceptum seruandum tenentur.

DVBIUM I.

An pueri statim ac discretionis annos attingerint, obligentur annuæ Communionis præcepto?

28
Non obli-
gantur.

ON obligantur. Quia ad Eucharistiam suscipiendam desideratur discretio, non vulgaris illa, quæ puer delinquere potest, & inter bonum, ac malum discernere: sed specialis, quæ sciat discernere hunc cibum ab aliis, & latentem in eo Maiestatem reuereri. Quæ discretio communiter asolet aduentare à decimo vsque ad decimumquartum annum Sic Cardin. Lugo, *de Euchar. d. 13. n. 33.* Suar. *hic, d. 70. session. 1.* Coninch. *quest. 80. artic. 1. n. 102.* Bonacin. *d. 4. quest. 7. punct. 2. mm. 1. & 4.* Granad. *tract. 10. d. 4. num. 2. & part. 2. controuers. 7. tract. 3. part. 1. d. 6. num. 57.* Diana *part. 3. tract. 6. resolut. 70.* Trullench. *lib. 3. Decalog. cap. 5. dub. 2. num. 2.* Dicastill. *tract. 4. d. 10. dub. 5. mm. 104.*

29
Obligantur.

Obligantur quidem statim, ac peccare nocuerint. Quia si statim obligantur ad Confessionis annuæ præceptum, simul ad præceptum Communionis annuæ obligantur: in *cap. enim Omnis utriusque sexus, de penit. utrumque præceptum fidelibus imponitur eodem modo, & absque vlla temporis differentia. Tridentin. sess. 13. can. 9. Si quis negauerit, omnes, & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis peruenerint, teneri singulis annis saltem in Paschate ad communionem iuxta præscriptum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Anathema sit.* Ita D. Thom. *quest. 80. art. 9. ad 3.* Paludan. *in 4. dist. 12. quest. 1. num. 25.* D. Antonin. *tom. 3. tit. 14. cap. 12. §. 5.* Tabien. *verb. Communicare, numer. 3.* Sancius *in select. d. 26.* citans Henriquez, Marcillam, Viualdum, Ledesnam, & non bene Valentiam docentem oppositum.

30

Sententiam & alij primam te-
no, & obe-
rius expo-
no.

Palao *tom. 1. tract. 3. d. 1. punct. 24. §. 2. numer. 7.*
Fateor equidem. Innocentium præcepisse in *cap. Omnis*, (quod Tridentinum citatum confirmat) omnes debere Eucharistiam recipere in Paschate, cum ad annos discretionis

peruenerint. Sed cum consuetudo Ecclesiæ sit, quod pueri prius Sacramentum Pœnitentiæ suscipiant, post aliquot verò annos Eucharistiam, Doctores varie quidem verbum illud, *Cum ad annos discretionis aduenerint*, exponunt. Alij volunt per annos discretionis in præsentia intelligi pubertatis annos, quam sententiam refert, & non impugnat Viguerius *cap. 16. §. 3. vers. 20.* sed ab aliis merito reicitur, multi enim pueri ante decimumquartum, imò ante duodecimum annum possunt, ac debent communicare. Alij dicunt, incipere obligationem anno duodecimo, quia ante illud tempus pueri Ecclesiæ præceptis non obligantur. Sic Sotus *in 4. dist. 9. art. 1.* cuius sententiam Suarius *d. 70. session. 1.* & Valquez *d. 14. cap. 4.* impugnant, quia certum est, pueros ante annum duodecimum ad audiendam Missam, & à carnibus abstinendum obligari, quæ sunt Ecclesiastica præcepta. Alij dicunt obligari anno decimo. Sic Caietan. *hic, artic. 9.* Ego cum Doctoribus primæ sententiæ affirmo, non posse regulam certam præscribi, aliquibus enim citius, aliis tardius usus rationis, discretioque aduentat: discretio, inquam, illa specialis quæ ad hoc Sacramentum suscipiendum requiritur maior utique quàm ad Pœnitentiæ Sacramentum, de qua discretionem locutum esse Innocentium non dubitarem. Vnde hanc sententiam probabiliorē, ac communiorē, Sancij, ac Palao veniã, esse iudico. Ex Lugo didici.

DVBIUM II.

An Infantes nunc sint capaces fructus Sacramenti Eucharistiæ?

Capaces non sunt. Quia Sacramentum debet recipi voluntariè, ut proficiat, & conferat effectum, scilicet per voluntatem propriam in adultis, & per voluntatem summi in paruulis. Cum ergo olim concurreret eiusmodi voluntas Ecclesiæ, quæ Eucharistiam paruulis dabat, poterat Sacramentum fructum aliquem conferre: nunc autem non potest, nam voluntas Ecclesiæ resistit, prohibens dari Eucharistiam eis, qui ad discretionis præfate ætatem nondum peruenerunt. Sic Alexand. Paludan. Major. Petrus Soto, Caietan. & alij apud Valquium *d. 2. cap. 2.* inclinât Domin. Soto *in 4. dist. 2. q. 1. n. 9.*

Sunt quidem capaces, recipere que possunt gratiæ augmentum per Eucharistiæ receptionem. Quia id firmat antiquus Ecclesiæ usus ministrandi paruulis Eucharistiam, qui certè usus licitus non fuisset, si in eis non posset suum effectum sortiri: sicut nec liceret dare illam Catechumeno etiam si, sit in gratia propter

Sectio II. Dubia, De Præcepto II. 59

per eandem rationem, nec homini mortuo, aut bruto: quia id esset Sacramentum suo effectu fraudare: supponebant ergo Partes antiqui parulos huius Sacramenti fructu esse capaces. Ita Valquez citat. Suar. disp. 62. sectio. 4. Cardin. Lugo disp. 13. numer. 10. Diana part. 8. tractat. prim. resolut. 45. & alij communiter.

³³ Hanc sententiam probabiliorē esse reor. ³⁶ Hæc assero, cuius rationem à priori reddam. Paruli c. paces sunt aliorum Sacramentorum, ad quorum effectum magis videbatur usus requiri, quam ad Eucharistiam. Matrimonij capaces non sunt, eius enim materia est contractus humanus, qui absque rationis usu fieri non potest. Extremam Vnctionem non possunt accipere, nondum enim potèere peccata committere, ad quorum reliquias tollendas illud Sacramentum ordinatur. Nec pœnitentiam, quæ non est innocentie, sed malitiæ medicamen. Alia vero Sacramenta accipere possunt valide: ergo & hoc, quod ad nutritionem & augmentum gratiæ ordinatur, ad quod solum supponitur generatio, ac vita spiritalis, quæ data fuit per Baptismum. Ad hoc autem nil obstat Ecclesiæ prohibitio, quæ solum est, ne aliquis ministrat parulo Eucharistiam: non verò quod non conferat, suppositâ illâ illicitâ actione, seu effectu. Sic Lugo.

DVBIVM III.

An pueri, qui peccare possunt, & aliunde Eucharistiam nunquam receperunt, quia ad specialem præstam discretionem non pervenerunt; danda sit pro viatico, si in mortis periculo existant?

³⁴ Danda non est. Quia sicut Ecclesia non obligat ad Communionem annuam pueros etiam doli capaces, nisi speciali discretionem agnoscant differentiam huius cibi ab alijs: sic nec Christus Dominus eos obligat præcepto diuino: dum enim non sciunt hunc cibum discernere, perinde se habent, ac infantes in ordine ad hoc præceptum: atque idè sicut Christus non obligat infantes, ita nec eos pueros obligat: præsertim quia dum sunt in hoc statu non discernendi hunc cibum, non possunt peccare contra hoc Sacramentum, illud indignè recipiendo, nec mereri possunt dignè communicando. Inutiliter ergo eis Eucharistia vt viaticum, conferetur. Sic Valquez dub. 214. capit. 4. numer. 43. alios citans.

³⁵ Danda quidem est. Quia Ecclesia suo præcepto solum determinauit tempus illud recipiendi Eucharistiam, quod ex diuino præcepto indeterminatum erat. Cum ergo articulus mortis non esset ex diuino præcepto indeterminatus, non erat, cur Ecclesia aliquid quoad illum determinaret, sed debuit illum omninò relinquere prout ex diuino præcepto habebatur. Vnde licet quoad communionem annuam Ecclesia non censetur omnes pueros includere, sed cum latitudine ad Confessarij arbi-

triam: quoad articulum tamen mortis non habemus fundamentum ad eam latitudinem concedendam. Ita Suar. disp. 70. sectio. 1. Layman tom. 1. tract. 1. a. cap. 2. in fine dandam esse. Lugo. de Eucharist. dub. 13. numer. 47. Henriquez libr. 8. capit. 46. Legendus Petr. Dicastillo dissertat. 10. art. 5. numero 111.

Cum his opinor indicans Petr. Valquez argumentum non vrgere. Supponit enim vt certum id, quod nec firmum, nec verum esse videtur, scilicet puerum obligari Ecclesiæ præcepto, vbi primum distinguere potest inter Eucharistiam, & alios cibos. Hoc, inquam, constat esse contra experientiam, & praxim; vnusquisque enim scit, se multò antequam Eucharistiam acciperet, differentiam inter Eucharistiam, & alios cibos agnosuisse. An non antequam Eucharistiam accipiant pueri doli capaces obligantur præcepto Sacramentis f. flo audiendi? Quis dubitet? Igitur sciunt saltem in consuetudine, quid sit Missa, alioquin non possent eam humano modo audire. Ego non obligat Ecclesiæ præceptum cum eo rigore, vbi primum puer in ordine ad hoc Sacramentum ab alijs cibis discernendum, differt ab infante. Vnde potest contingere, quod aliquis obligetur iam præcepto diuino ad Viaticum accipiendam, antequam obligetur Ecclesiæ præcepto ad annuam Communionem: Cum Suar. resoluti.

DVBIVM I.V.

An possit dari vt Viaticum Eucharistia pueris, quando de eorum capacitate dubitatur?

³⁷ Non potest dari. Quia si danda esset Eucharistia eiusmodi pueris, maxime propter obligationem accipienti Viaticum in articulo mortis: sed hæc obligatio non habet, ij, de quibus dubitatur, nū ad vltimam rationis sufficientem pervenerint: sicut qui dubitat, an expleuit vigesimum primum annum, non obligatur lege ieiunij: nam tunc non est possessio pro præcepto, sed pro libertate, vt docet Sanchez lib. 1. de matrimon. d. 41. num. 48. Sic Valquez à fortiori dub. 214. capit. 4. numer. 41. & 43.

³⁸ Dari potest, in danda est. Quia non videtur esse maior prohibitio Ecclesiæ dandi Eucharistiam parulis non habentibus vltimam rationis, quam sit obligatio ex iure diuino non dandi Extremam Vnctionem eisdem: siquidem hæc est de iure diuino proveniens ex ipsa institutione Sacramenti: illa verò de iure humano accidentaliter introducta. Et tamen quando dubium est de puero, an sit iam doli capax, sicut datur Sacramentum Pœnitentiæ sic etiam datur Extrema Vnctio sub conditione, vt Diana docet part. 1. tractat. 4. resolut. 169. Et magnum fundamentum habet in Rituali Roman. Pauli V. in quo aperte dicitur, dandam esse Vnctionem sub conditione illi, de quo dubitatur, an sit viuus, vel mortuus: vnde à fortiori

SCOBAR
col. Mer.
XVIIII
E. IV

fortiori videtur danda etiam sub conditione eiusmodi pueris, cum non minus sit incapax illius Sacramenti homo mortuus, quam paruulus doli incapax: nec minus prohibitum sit vngere mortuos, quam eiusmodi paruulos. Similiter ergo licet Ecclesię prohibitione danda non sit Eucharistia pueris ante rationis vltim, non tamen erit neganda in dubio, mortis in articulo: cur enim magis strictę interpretabimur eam prohibitionem humanam, quam alias similes diuinas circa alia Sacramenta? Ita Lugo. *de Eucharistia* d. 13. numer. 43. Henriquez *lib. 8. cap. 42. sine*. Leand. *par. 2. tr. 7. quest. 8.*

39
Auctoris
resolutio.

Ego autem existimo non esse obligationem dandi Eucharistiam eiusmodi pueris, dubio illo stante. Quia quoad non constat, aliquem esse lege comprehensum, in eo dubio ad obseruandam legem non obligatur. Cum ergo de capacitate puerorum dubitetur, & per consequens an comprehendantur pcepto diuino, quod solum fertur ad doli capaces: consequens est, vt non sit obligatio ex vi pcepti diuini Eucharistiam eis eo in dubio ministrandi. An veró possit eis dari, non video ad id negandum sufficiens fundamentum. Prohibitio enim dandi eam paruulis fundatur ferę in consuetudine explicata in Rubricis Ritualis Romani: in quibus tamen non aliter ea prohibitio explicatur circa Eucharistiam, quam circa Extremam Vnctionem: & aliunde non est maioris necessitatis Sacramentum Extremę Vnctionis, sed minoris, quam Eucharistia. Sicut ergo prohibitio Extremę Vnctionis non habet locum in casu dubio de pueri capacitate, cur non dicemus hęc ipsum de Eucharistia prohibitionem? Pręfertim cum eisdem verbis vtraque prohibitio in Rituali proponatur, scilicet quod iis, qui capaces non sint, conferatur.

D V B I V M V.

An Summus Pontifex teneatur pceptum Communionis annuę obseruare sub lethali periculo?

40
Non tene-
tur.

Non tenetur. Quia supremus Princeps suis legibus non obligatur. *leg. Princeps, ff. de legibus*. Et quia lex Pontificia successores obligare non potest, Regu. Par in parem non habet imperium *cap. Innotuisti, de electio*. Sic Ioann. Andr. & Felin. apud Fagundez *citandum*. Nauarr. *ad cap. Placuit, de penit. dist. 5. numer. 32.* vbi idem fundamento probat, quod Summus Pontifex iuxta communem Theologorum sententiam superior sit generali Concilio, vnde necesse est, vt huic legi de annua Eucharistia receptione non sit subiectus, cum ea lata fuerit in generali Concilio Lateranensi, ex quo deductum fuit *cap. Quis vtriusque, de penit.* vbi huiusmodi lex continetur. Richard. *in 4. dist. 17. quest. 4. art. 2. ad 3.* & Scot. *ibid. q. 1. art. 1.* docentes non teneri Papam sub lethali ad hanc legem, sed solum sub congruitate quadam morali, & honestate, ac proinde sub veniali solummodo.

Tenerur quoad vim directiuam, non veró quoad penas, ac vim coactiuam: id eo quod lethaliter delinquet, si pceptum non seruauerit, non tamen incurret excommunicationem, aut ecclesiastica sepultura priuabitur, nec contra eum sententia feretur de incurfione delicti. Quia naturalis ratio postulat, vt caput corpori suo conformetur: nam sicut reliqui Principes seculares sub hac conditione a principio iurisdictionem a populo acceperunt, & potestatem leges condendi, vt ad illas quoad vim directiuam tenerentur: sic Pontifex veluti sub hac conditione immediatę a Christo Domino accepit potestatem leges Ecclesiasticas condendi, vt ad illas quoad directiuam teneretur, non quoad coactionem. Ita Suar. *tom. 4. d. 16. sect. 2. nu. 5.* Azor. *p. 1. d. 7. c. 40. q. 11.* Couar. *ad cap. Alina mater p. 1. §. 1. m. 5.* Et omnes, qui in materia de legibus, tenent Principes obligari legibus a se conditis quoad directiuam. Hi sunt D. Thom. *1. 2. q. 96. a 5. ad 3.* Victor. *in relect. 3. n. 21.* Sotus *l. 1. de iust. qu. 6. art. 7.* Menchaca *illu. fr. 99. c. 5.*

Longę hoc verius. Nam annuę Communionis lex est generalis, & quādo Principes legem generalem ferunt totum populum comprehendentem, ad eam obligantur, quamuis ad penam illius non obligentur. Quando enim legis materia est generalis totum populum comprehendens, comprehendit etiam caput populi: quando vero materia legis non est ita generalis, sed specialis, vt non totum populum, sed partem illius comprehendat, & obliget, tunc quidem ad eam Principes non obligatur, neq; quoad vim directiuam, nec quoad coactiuam. Exemplum subiecio. Si lex esset, de non ferendis noctu armis, de non vtendo serico, vel puerorum satellitio: Principes non obligabitur, nam materia specialis illius illum non comprehendit: indecens enim est, & minimę conueniens statui Principis inermem serico non inducti, vel satellitio non stipatum incedere. Quamobrem cum materia legis annuę Communionis omnem fidelium populum comprehendat, ex iure quodam naturali videtur etiam comprehendere Summum Pręfulem, qui est Caput illius. Hinc patet, Sacerdotes etiam ad hanc legem seruandam obligari. Sed sufficet, si in aliqua Missa earum, quas celebrant, intentione huius pcepti seruandi comunicent. Ita Suar.

CAPVT VI.

Circā tempus annuę Communionis obseruationi deputatum.

QVÆSTIO INCIDENS.

An nomine Paschatis solum de iure dies Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus intelligatur?

RECEPTVM Fabiani Papę, quod olim obligabat ad ter in anno communicandum, iam nunc obligat ad semel saltem in Pascha.

Sectio II. Dubia, De P[re]cepto III. 61

Paschate, quod decretum fuit ab Innocentio III. in Concilio Lateranensi. relato in cap. *Omnis utriusque*, de *penit. & remis.* Verba decreti pr[ae]mitto. *Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, semel saltem in anno confiteatur, suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentum: nisi forte de proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab huiusmodi perceptione duxerit abstinendum, alioquin, & vivens ab Ecclesia ingressu arceatur, & mortuus Ecclesiastica careat sepultura. Quæstio, num Paschatis nomine intelligatur solus dies Resurrectionis cum duobus sequentibus?*

44 Solus dies Resurrectionis cum duobus sequentibus intelligi videtur. Quia soli tres illi dies Pascha quidem sunt, reliqui vero usque ad Ascensionem non Pascha, sed tempus duobus se. Paschale nominantur. Sic Abbas ad cap. *quæstio* Omnia.

45 Non intelligitur solus Resurrectionis dies cum duobus sequentibus, sed quindecim dies à Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis inclusivè. Quia sic fert communis Ecclesiæ usus, & Eugenij IV. declaratio. Ita Sylvest. verb. *Eucharistia* 3. Navarr. cap. 21. num. 45. Lugo. de *Eucharistia* d. 16. numer. 62. Henriquez lib. 8. capit. 5. Coriola. de *cas. referu.* part. 1. section. 3. articulo 1. num. 4. & alij communiter.

46 Hoc certum esse Ecclesiæ firmat usus. Imo in aliquibus locis extenditur tempus, quam quidem extensionem licitam efficit approbata consuetudo.

QVÆSTIO INCIDENS.

Num in Hispania nomine Paschatis tota Quadragesima ex consuetudine intelligatur ad huius præcepti impletionem?

47 **N**OTA Quadragesima videtur intelligi, ita ut qui ab eius initio usque ad Dominicam in Albis qualibet die possint fideles præcepto annuæ Communionis satisfacere. Quia hoc est legitima consuetudine introductum. Sic Fagundez præcept. 3. libr. 1. cap. 5. numer. 3. Azor. part. 1. libr. 7. capit. 10. Ludovic. de la Cruz apud Machado vii refert Leander part. secund. tractat. 7. d. 3. quæst. 12.

48 Non intelligitur tota Quadragesima. Quia certum est in tota Hispania huiusmodi consuetudinem non vigere. Nam in Regnis Castellæ, Navarræ, & Aragoniæ contrarium servari praxis testatur, cum ad satisfaciendum huic præcepto quindecim solum assignentur dies, nempe à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis. Ita Leander ubi supra, & omnes generatim de tota Hispania loquuntur.

49 Certè hanc propositionem, *In tota Hispania, & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.*

pania viget consuetudo communicandi prohibito, *Austoris ad implendum præceptum annuæ Communionis, à sententia prima die Quadragesimæ ad Dominicam in Albis, falsam esse reor.* Quia talis consuetudo minime viget in tota Hispania generatim. Scio tamen posse in tota Hispania huic præcepto satisfieri communicando in die qualibet Quadragesimæ ex privilegio Clementis VII. si extet, & vigeat. Cum autem P. Azor. citat. Viuald. de *Euchar. s. De Sacerd. num. 10.* Manu. in *Bulla Navarr. summ. capit. 21. numer. 45.* & Trullench libr. 3. *Decalog. cap. 5. dub. 2. numer. 6.* & alij affirmant hoc privilegium extare, imò & consuetudinem in pluribus Regnis esse introductam assero probabile esse posse in Hispania fideles Clementis privilegio uti, si libeat, sed facius esse se Ecclesiæ communi stylo conformare. In aliis vero Regnis si, laxior fuerit consuetudo, eam observare licebit, uti de Lusitanæ Regno docet Fagundez, & de Mediolanensium Urbe Trullench tradit.

DVBIVM VI.

An præceptum hoc ita sit Paschati affixum, ut qui in Paschate non communicavit, teneatur amplius ad communicandum anno illo?

Non tenetur amplius pro illo anno. Quia non est obligatio illi anno affixa, quæ ultra annum non transit. Quemadmodum qui hodie non recitavit, vel Missam in festo non audiuit, non tenetur ad recitandum, quod omisit, vel missam die sequenti exaudire; sunt enim obligationes tali diei annexæ. Sic D. Antonin. Sylvester, Tabie. Medi. Soto, Victor, quos affert Suar. d. 70. section. 2. Ledesm. Sà, Valent. Tolet. Ioann. de la Cruz, quos refert, ac sequitur Diana part. 2. tractat. 4. resolut. 41. Henriquez lib. 8. c. 5. m. 1. Bonacin. dub. 4. quæst. 7. punct. 2. num. 13. & alij.

Tenetur communionem recipere quam primum moraliter possit post Pascha. Quia terminus ille non assignatur, ut in illo solo debeat fieri, sed ut ultra illum non debeat differri opus præscriptum. In hac enim lege sunt duo præcepta, alterum communicandi semel saltem in anno, alterum communicandi in Paschate: Quando igitur hoc secundum præceptum impleri non potest, primum debet observari, cui opponitur illa ulterior communionis dilatio. Ita Suar. citat. Vasquez tom. 4. q. 90. art. 3. dub. 2. num. 13. Coninch. dub. 4. Layman. de *penit. tractat. 4. capit. 5. numer. 8.* Nugn. Pitigian. Fagundez Sylvi. Graff. quos Diana citat. refert.

Existimo elapso termino Paschatis, non extingui præcepti obligationem, sed adhuc durare. Quia re vera hoc præceptum non est sicut præceptum recitandi Officium Canonicum, vel audiendi Sacrum tali die; sed continet virtualiter illa duo præcepta, alterum Communionis saltem in anno, alterum communicandi in Paschate: hoc secundum alligatur tali termino, quia respicit illius festivitatis venerationem: alterum adhuc pertinet. Ratione coniucitur. Quia Ecclesia debuit, *F exigente*

SCOBAR
col: Mer.
1771. VII
E. IV

exigente fidelium negligentia, determinare tempus implendi diuinum præceptum, in quo non fuerat tempus determinatum: in hoc autem defecisset Ecclesia, si eum, qui in Paschate non communicauit, liberum reliquisset; multi enim nunc per impotentiam excusarentur: cum ergo diuinum præceptum non respiciat venerationem, ac cultum Paschatis, sed debitam Eucharistię frequentiam, hanc debuit Ecclesia primo loco, ac principaliter præcipere, ac infrequentiam prohibere, licet obiter præciperet Paschalis festiuitatis venerationem. Verum in hoc cum secunda sententia, veriori planè, conuenio; sed me in aliquo inibi adiecto dissentire, sequenti Dubio indicabo. Cum Fagundez locutus.

DVBIVM VII.

An in eo, qui in Paschate non communicauit, ita perseverat communicandi post Pascha obligatio, ut ipsa ulterior dilatio semper afferat nouam culpam?

⁵³ *Nouam culpam affert dilatio.* **S**emper ulterior dilatio nouam culpam affert. Quia obligatio perseverat exigens statim post Pascha præcepti obseruationem. Sic Suar. de Eucharist. d. 70. section. 2. Coninch. dub. 4. Layman. tractat. 4. capit. 5. numer. 8. & alij, quos citat Diana part. 2. tractat. 4. resolut. 41. Valquez verò tom. 4. questio. 90. articulo. 2. numer. 6. hoc insurgit argumento: Quia illi, qui in Paschate non communicarunt, excommunicantur, & non possunt à Parochis, ac Confessariis aliis absolui, nisi postea communicent: ergo ideo, quia differendo ulterius Communionem actu delinquent.

⁵⁴ *Non affert nouam culpam.* **N**on semper ulterior dilatio nouam culpam affert. Quia contrarium non esset ab his Doctoribus consequenter dictum. Nam si (vt vidimus Dub. 8.) distinguunt illa duo præcepta, quorum alterum communicandi in Paschate amplius non obligat, nec potest obseruari: solum manet obligatio alterius præcepti communicandi saltem semel in anno; hoc verò non obligat ad communicandum hoc mense potius, quam illo, sed ad communicandum semel hoc anno: Non ergo manet obligatio communicandi statim post Pascha, sed solum communicandi ante anni finem; qui annus, iuxta veriorē sententiam, computatur à principio Ianuarij vsque ad Decembris finem, qui est annus Ecclesiasticus, & profanus, sicut hebdomada computatur à die Dominica vsque ad Sabbathum: quare sicut qui habet obligationem communicandi singulis hebdomadis, sufficit, si intra illos septem dies communicet, quocumque die id faciat: sic qui debet intra annum semel communicare, sufficit, quocumque mense id faciat, quantum est ex vi illius præcepti. Ita Cardin. Lugo de Euch. d. 16.

⁵⁵ *Cardinali num. 69.* **V**iro sapientissimo adhæreo. Nec obstare existimo, quòd iis, qui non communicant in-

tra Paschatis hebdomadam, soleat alia hebdomada assignari: in qua si non communicant, vt excommunicati denunciantur. Vnde arguitur noua culpa ob omissionem communionis esse reos. Certè excommunicatio illa non infligitur ob nouum peccatum, sed propter præteritam Ecclesiastici præcepti transgressionem, quod obligat sub excommunicatione ex ipso Concilio Lateranensi: infligenda tamen postea à Prælati, quam Prælati non vult exequi in eos, qui hebdomada sequenti communicauerint. Ex ipso Card.

DVBIVM VIII.

An qui præuidet sibi futurum impedimentum in Paschate teneatur, tempus ab Ecclesia assignatum præuenire?

Præuenire non tenetur. Quia nemo obligatur, ad anticipandum actum præceptum, nisi per talem actum possit præcepti obligationi satisfacere: sed per communionem illam anticipatam non satisfacit homo obligationi præcepti: nam si postea tempore Paschatis cessasset impedimentum, quod timebat, adhuc ille deberet legem communicandi in Paschate obseruare, cum posset, & lex absolute id fieri præcipiat. Ergo non obligatur ex vi illius legis ad præueniendam communionem: sicut nec tenetur ad recitandum hodie officium castinum, eo quod cras sit impedimentum habiturus. Sic Suar. d. 70. section. 2. Azor. part. 1. lib. 7. cap. vltim. qu. vlt. m. Filliuc. tractat. 4. num. 59. Reginaldus lib. 29. num. 76. Coninch. quest. 80. art. 11. dub. 4. num. 107. Molfes. tractat. 3. capit. 8. numer. 28. & alij.

Tenetur præuenire. Quia præceptum Eucharistię suscipiendæ non limitatur ad tempus Paschæ ad tollendam obligationem: ergo sicut obligat post Pascha, (vt vidimus Dub. 8.) sic obligabit etiam ante illam præuiso futuro impedimento. Deinde quia qui in die festo præuidet, se non posse audire Sacrum hora vndecima, vel duodecima, tenetur tempus anticipare, & audire hora tertia si in ea potest, & in duodecima non potest. Ita Fagund. præcept. 3. l. 1. cap. 6. num. 3. Valq. tom. 4. quest. 90. art. 3. dub. 2. n. 13. Nugn. q. 80. a. 1. diff. 3. Laym. l. 5. tr. 4. c. 5. num. 9. Diana p. 3. tr. 4. resolut. 42. & 69. Lugo de Eucharist. dub. 16. numer. 75. & alij.

Profectò hæc sententia mihi ex parte placet. Quia in hoc præcepto, (vt vidimus) continentur virtualiter duo præcepta: alterum communicandi semel saltem in anno, alterum communicandi in Paschate; & quidem vt huic satisfiat, non est obligatio anticipandi communionem: sicut qui cras non potest recitare Officiū, vel audire Missam, non tenetur hodie anticipare: imò nec illa anticipatio deseruiret ad satisfaciendum præcepto, sed adhuc cras obligaretur, si cessaret impedimentum. Sic etiam anticipatio Communionis nõ deseruiret, ad satisfaciendū præcepto Communionis Paschalis. Carcerū alte

caminosè audit. Porro Ecclesia ino verbo *Reuerenter*, vel voluit solum in memoriam adducere vnicuique debitum reuerentiæ, quod aliunde obligat: vel præcipere reuerentiam externam. Alioquin non congrueret pœna arceudi ab Ecclesia transgressores, quam imponit: quomodo enim possent Prælati eam contra indignè communicantes exequi? Denique præceptum diuinum positium, quod obligat ad Communionem non præcipit, quod sumatur in gratia: huic enim præcepto satisfit etiam per Communionem indignam. Scio tamen præceptum diuinum naturale prohibere nos indignè accedere. At Ecclesiæ præceptum determinat solummodo præceptum diuinum positium, non præceptum diuinum naturale, & negatiuum: hoc enim non indiget determinatione, cum sit vniuersale, ac pro tempore obliget. Ex Cardin. Lugo doctrina.

DVBIUM XI.

An Ecclesia, qua fideles semel saltem in anno communicare iubet, inuoluit quotidianum Eucharistiæ usum consulendum omnibus esse?

65
Quæstionis
status.

DUM Ecclesia inquit, *Semel in anno confiteatur suscipiens reuerenter Eucharistiæ*, cap. Omnis, videtur fideles sacratissima mensa retrahere: Dum verò addit, *Semel saltem in anno*, innotuat suum maternum affectum, quo cupit fideles sæpius communicare, sed eorum indeuotioni morem gerere. Quæstio igitur est: an ex spiritu Ecclesiæ consulendus sit omnibus fidelibus indifferenter vsus quotidianus Eucharistiæ?

66
Consulendus est omnibus indifferenter.

Omnibus fidelibus indifferenter est consulendus. Quia panis sacratissimus quotidianus appellatur, id est, quotidie accipiendus, vt plures Doctores adducti à nostro Salmerone ro. 9. 11. 4. explicant. Et quia Tridentinum *ses. 22. c. 6.* optat, fideles adstantes in singulis Missis communicare. Vnde Cardinales *vol. 4. Decis. Rotæ* asserunt, Tridentinum oblatæ Episcopo prohibenti communionem quotidianam omnibus coniugatis, vel præscribenti certos dies, extra quos communicatio non fiat. Et quia Patres quotidianam adstruunt communionem Chryl. *tom. 4. hom. 5. ad 1. Timot. Ignoras, quoniam indignè accedere, etiam si semel tantum fiat, se supplicio tradit: dignè verò, etiam si sæpe accedas, salutem inde conquiris.* Bonauent. *de process. Relig. pro. ess. 7. c. 21. Licet tepide, accedas fiducialiter, confidens de misericordia Dei; quia quo magis eger, magis indiget Medico.* Hilar. *ad cap. si non sunt. Si non sunt tanta peccata, vt excommunicetur quis, non se debet à medicina corporis, & sanguinis Domini separare.* Et quia in primitiua Ecclesia fideles omnes quotidie communicabant. Et quia D. Paulus ait, dispositionem necessariam esse solam à lethalibus puritatem. Et quia Sacerdotes imperfecti laudabiliter quotidie celebrant, cum tamen ad celebrandum eò maior puritas requiratur, quò excellentior

est Sacerdotalis dignitas. Et quia si hodie communicare non expedit: ergo nec post octo dies; tunc enim non erit maior puritas, præcipue cum vna communio digna dignitatem disponit ad alteram. Sic Matzilla Benedictinus apud Compofel, primarius Theologia professor, qui pro sua opinione Memoriale quoddam edidit ad Archiepiscopum Compofellanum, & postea libellum integrum, quem *Additiones ad Memoriale* vocauit, & Maurus de Valderas eiusdem Ordinis, qui edito Theologico certamine, eandem doctrinam renouauit.

Non est consulendus indifferenter omnibus fidelibus. Quia non expedit omnibus iustis indifferenter, cuiuscumque status sint, ac vitæ, quotidiana Communio, nec eis est vitior, licet alioquin non sit illicita. Conueniunt omnes Scholastici Aletis *p. 4. a. 4. §. 1. q. 1. Richar. in 4. dist. 12. a. 6. q. 1. Palud. ibi. q. 1. Carthol. q. 5. Albert. dist. 12. a. 27. & 8. Victor. de Eucharist. n. 8. Petr. de Soto *les. 9. de Euchar. vbi coniugatis non permittit, nisi ad summum semel in hebdomada communicare. Caiet. ibi. durius loquitur etiam cum Sacerdotibus D. Antonin. p. 3. tit. 14. cap. 12. §. 3. iuber tepidos aliquando abstinere, quia nimia familiaritas contemptum parit. Tapia in 3. p. 9. art. 12. Nagus in *pro. Syluest. verb. Eucharistia 3. quæst. 15. Tabie. verb. Communio, num. 17. Suar. hic. d. 69. se. 10. 4. Henriq. l. 8. c. 53. Coninch. in præsent. Valent. d. 6. q. 8. p. 4. & Card. de Lugo larè, & sapientissimè de more, de Euchar. d. 17. a. num. 8. Hic Theologorum consensus, quem ex Angelico Doctore *hic. a. 10. confirmabo. circa vsus (ait.) huius Sacramenti dua possunt considerari, vnum ex parte ipsius Sacramenti, cuius virtus est hominibus salutaris, & ideo vtile est quotidie ipsum sumere, vt homo quotidie eius fructum percipiat. Alio modo potest considerari ex parte sumentis, in quo requiritur, vt cum magna deuotione, ac reuerentia ad hoc Sacramentum accedat: & ideo si aliquis se quotidie ad hoc paratum inueniat, laudabile est, quod quotidie sumat. Vnde Augustinus cum dixisset, Accipe quotidie, vt quotidie tibi profiti, subiungit, sic viuere, vt quotidie merearis accipere. Sed quia multoties in pluribus hominum multa imperimenta huius deuotionis occurrunt, propter corporis indispositionem, vel animæ, non est vtile omnibus hominibus, quotidie ad hoc Sacramentum accedere. Profectò hæc communis Scholasticorum sententia firmissima ratione nititur, cuius vis ad duo potissimum capita spectat: primò ad sumentis utilitatem: secundò ad Sacramenti reuerentiam. Nam cum in primis certum sit, effectum Eucharistiæ crescere pro maiori, ac meliori præparatione sumentis; procuranda summopere est hæc præparatio; est autem optima præparatio ad hunc cibum, sicut ad alios fames quædam, ac spiritualis esuries; nam vt ait D. Augustin, Panis hic interioris hominis esuriam desiderat. Verum apud imperfectos non raro contingere assolet, nimiam frequentiam parere quandam contemptum, ac fastidium communionemque ipsam in consuetudinem corpori admixtam abire; nam vsu ipso pretiosa vilescunt. Secundò attenditur ad ipsius Sacramenti reuerentiam. Nam licet Christus Dominus se totum ad no-****

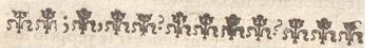
stram

stram vilitatem effuderit, expedit tamen tanti Domini rationem habere, eamque, vt par est, reuerenter tractare. Huius ergo reuerentiæ, & decoris causa multa sunt circa hoc Sacramentum, quæ prima facie videntur dispendium afferre nostræ vilitati, licet re vera non afferant. An non illicita est duplex in vna die Communio, quia licet singulæ nouum fructum afferrent, esset tamen quædam species minoris reuerentiæ, passim ad tam Venerabile Sacramentum accedere? An non ob eandem Sacramenti reuerentiam prohibet Ecclesia Eucharistiæ sumptionem infantibus baptizatis, licet hoc non fiat sine aliquo ipsorum dispendio, quibus Eucharistia gratiam ex opere operato auget? An non ob eandem reuerentiam negatur Eucharistia amentibus etiam non perpetuis, & baptizatis capacibus quidem salutaris effectus: quibus licet in vitæ fine detur pro Viatico, non tamen antè mortem? An non eadem causa ablati est vsus Calicis laicis, licet alioquin careant maiori fructu, quem ex vtrâque specie habent Theologi dicitant: Igitur vt reuerentia seruetur, oportet imminui recipientis vilitatem: quid si ex quotidiana receptione ob defectum reuerentiæ imminuat vilitas? Ita Doctores citati, quorum placitum carpiam desumptum expolui.

68
Auctoris
iudicium.

Ego quidem verissimum admodum hanc sententiam esse iudicans, non possum non primæ probabilitatem profiteri, cum vt indignè non sumatur, sola à lethalibus munda conscientia requiritur. Illud tamen minimè approbare possum, quod adicit Marcilla, nempe quod non solum homines, ac mulieres cuiuscumque status, ac conditionis ad communicandum quotidie inducit, sed doceat, eos hac in parte Confessarij iudicium expectare non debere, nec eius monitis, ac consiliis obtemperare, sed eo ipso quod absolutionem Sacramentalem à lethalibus obtinent, vt iure suo, & inuito etiam, ac dissuadente Confessario, ad Communionem accedere. In hoc quidem P. Vincentij de Marcilla opinio se se mihi semper offerret indefensibilem, est enim contra commune omnium Doctorum placitum. Attendendum plane est Confessarij, seu Patris spiritualis consilium, non solum quatenus per Sacramentalem absolutionem iudicet hominem Eucharistia dignum, sed quatenus etiam assignet vnicuique regulam prudentem magis, vel minus frequenter accedendi. Et quidem omnes Theologi superius adducti hoc vel ex receptissima fidelium praxi supponunt, vel expressè docent. Legendi citati, Petr. de Soto, Henriquez alios afferens libr. 8. de Eucharist. cap. 5. Paragraph. secund. & Alfons. Salmer, tom. 9. in Euangel. tractat. 4. 1. qui licet acerrimè fudeat Communionis frequentiam, addit tamen, hoc fieri debere à laicis *Sacerdotis arbitrio, modo sit prudens, ac probus.* Ratione item probò ex duplici capite, primò ex regula illa generali apud spirituales viros receptissima, quod in rebus ad profectum spiritus pertinentibus debet vnusquisque Patris spiritualis iutare cõsilio, nec suo se arbitrio regere. Quod si in rebus alioquin sanctis locum *Esob. & Mend. Theol. Moral Tom. VI. P. II.*

habet, vt in oratione, ieiunio, pœnitentia, &c. quanto magis in Eucharistiæ vsu, cuius nimia sumptio aliquid potest habere periculi: & per consequens hic, & nunc est dubium qualis frequentia hõic homini magis expediat, iuxta vitæ statum. Nam (vt Catechismus ait.) *non potest vna regula pro omnibus assignari.* Certè cap. *Omnis vtriusque, de panis.* cum sermo sit de Communionem annua ex præcepto faciendâ tempore Paschatis, adhuc permittitur differri ex Confessarij consilio. Ergo à fortiori communio non ex præcepto, sed ex deuotione gerenda differri vtiliter poterit aliquando ex eiusdem consilio Confessarij. Id confirmat vsus, ac praxis Sanctorum, de quibus passim legitur, quod prohibiti à Confessariis sæpe à quotidiana communione abstinerebant. Sic narrat P. Ribera de S. Theresia lib. 4. cap. 12. & idem legitur de aliis innumeris, qui sanè Dei spiritu ad obediendum ducebantur. Nam licet Confessarius potest nonnunquam decipi, pœnitens tamen dum ei obedit, non decipitur. Legi in vita D. Bernardi lib. 1. Diuum cuidam Monacho die solemnè præcepisse, vt ab Eucharistia abstineret. Cum autem ille verecundia causa sacram accessisset ad mensam, non potuit cœlestem traicere cibam, donec à Bernardo suæ inobedientiæ veniam obtinuit. Cæterum argumenta primæ sententiæ Eminentissim. Cardinalis Lugo d. 17. tota sess. 4. apprimè dissoluit.

CAPVT VII.

Circa Ecclesiam, in qua ad Paschatis Communionem recipienda sit Eucharistia.

DVBIVM XII.

An Sufficiat ad præcepti huius impletionem Eucharistiam in Cathedrali Ecclesia suscipere?

69
VM constat, Eucharistiam ad huius præcepti satisfactionem, recipendam esse in propria Parochia, licet de licentia Parochi possit in aliena Ecclesia recipi, ad quæstionem adduco, num sufficiat, eam lumere in Cathedrali?

70
Sufficit quidem. Quia Cathedralis Ecclesia est commune Templum totius Diocesis, in qua residet communis Pastor, qui verè potest omnium illius Diocesis fidelium proprius Sacerdos appellari. Sic Possuin. Piafeci. Barbof. Sà, Gesuald. apud Dianam p. 9. tract. 9. resol. 6. 4. Machado. p. 1. l. 2. p. 4. r. 7. docum. 1. n. 3. Genuenf. in praxi c. 7. n. 2. 1.

71
Non sufficit. Quia in cap. *Omnis vtriusque sexus, de panis. & remiss.* præcipiuntur fideles Eucharistiâ in Paschate à proprio Sacerdote recipere. Et vltu receptû est, vt hoc præceptû propria adimpleatur. Ita Bona. de Sac. d. 4. q. 7. male citatus à Machado pro cõtraria sèctetia.

SCOBAR
col: Mor.
V.VI.VII
E. IV
6

66. Theologię Moralis, Lib. XLIV.

Trull. l. 3. Decal. c. 5. dub. 2. n. 12. Sanch. lib. 3. de matrim. d. 27. num. 2. Bassæus v. Communio, n. 13. Diana citatur.

⁷² *Idē assero.* Existimo probabilius esse, eum, qui in Ecclesia Cathedrali communicat in Paschate, sine licentia proprii Parochi, vel Episcopi, præcepto huic minimè satisfacere. Nullo enim iure probatur, Ecclesiam Cathedralem esse posse communem totius Diocesis Parochiam.

DV BIVM XIII.

An aduenæ, ac peregrini impliant præceptum annuę Communions recipientes in Mendicantium Ecclesiis Eucharistiam?

⁷³ *Non implent.* Quia dum non est propria Parochia, ac proprius Sacerdos debent peregrini ad Ecclesiam matricem, quę propria Parochiæ substituit munus, accedere, & à Pastore illius velut à proprio Sacerdote Eucharistiam suscipere: deficiente namque propria Parochia Cathedralis, vel Collegiata, ubi non est Cathedralis substituit. Sic D. Anton. ad c. 1. de sepult. n. 8. Syluest. v. Confessor. l. qu. 1. Victor. de Confess. n. 15.

⁷⁴ *Implent quidem.* Quia cum aduenæ, & peregrini Parochiæ careant, ac Parocho, in illis cessat tota ratio prohibitionis, nempe ut saltem tunc dignoscerent omnes, se proprio suo Parocho obedientiam debere. Ita Henric. p. 2. l. 8. c. 5. n. 1. Sotus in 4. dist. 18. q. 4. a. 2. Manuel 10. l. 99. Regul. q. 56. a. 6. Fagund. præc. 3. l. 1. c. 5. n. 10. Sanch. l. 3. de matr. d. 23. nu. 17. & 18. Portel. v. Sacramentor. administr. nu. 6. Granad. tr. 12. d. 2. n. 5. Lugo d. 18. n. 51. Diana par. 2. tr. de dubiis Regular. resol. 12.

⁷⁵ *Longe hoc diderim.* Nullo enim iure firmari video, Ecclesiam matricem esse propriam aduenarum, seu peregrinorum Parochiam. Vnde assero aduenas, peregrinos, vagabundosque posse Eucharistiam recipere in Ecclesiis Mendicantium non solum tempore Paschali annuę Communioni assignato, sed etiam in ipso Paschatis die, tam ex deuotione, quam ex obligatione præcepti. Nam cum Parocho, ac Parochia careant, cessat in eis tota prohibitionis ratio.

DV BIVM XIV.

An mendicantes possint, in suis Ecclesiis Eucharistiam secularibus cunctis in Paschate, ad præceptum implendum, ministrare?

⁷⁶ *Possunt quidem.* Quia licet in Mendicantium priuilegiis verbum illud apponatur: *Præterquam in die Paschatis*, aliud amplius priuilegium sine vlla restrictione concessum fuit à Nicolao V. Monasterio S. Marię de Guadalupe Ordinis S. Hieronymi in Hispania datum Romę 4. Calend. Octobr. anno 1458.

Pontificatus 4. quod refert Manu. tom. 1. qq. Regul. q. 56. arr. 1. 6. Quantum ad secundum. & Fagund. præc. 3. l. 1. c. 5. num. 13. Quod priuilegium licet concessum fuit pro illo solo Monasterio propter concursum, ac deuotionem fidelium ad illum locum: postea tamen Pius IV. ac Pius V. priuilegia omnia illius Monasterij extendant ad omnia eiusdem Ordinis Monasteria, etiam si non militent in illis eadem causę, vti probat Manu. citat. q. 55. a. 9. Quare per communicationem priuilegiorum videtur iam hæc facultas omnibus Mendicantibus competere. Sic Ludou. Beja p. 4. casu 4. Manuel. vbi supr. Sorbo in comp. priuil. v. Communicare. Ioann. de la Cruz in comp. priuil. l. 2. c. 5. dub. 4. conclus. 3. Ludou. de San. Iuan. q. 8. de Euch. a. 3. dub. 3. & dist. 3. per totam. probans priuilegium concessum à Nicolao V. adhuc suum habere vigorem.

Minimè possunt. Quia cum Priuilegium Mendicantium expresse dicat: *Præterquam in die Paschatis*, strictissimè est interpretandum, vtpote contra ius commune concessum. Ita Diana p. 6. tr. 7. resol. 58. Fagund. præc. 3. l. 1. c. 5. n. 16. Trull. l. 3. Decal. c. 5. dub. 2. n. 8. Nauar. sum. c. 21. n. 52. Henric. l. 8. c. 5. litter. B. Sotus in 4. dist. 18. q. 4. a. 2. Granad. Portel. Sanch. quos affert, ac sequitur Leand. p. 2. tr. 7. d. 3. q. 19.

Profectò primam sententiam non posse securè defendi Fagundez ait, sed eius venialitate nititur. Fateor tamen circa illud priuilegium duplici me dubitatione adtingi. Prima est, quia omnes præfati Auctores, qui illud referunt, dicunt, concessum esse à Nicolao V. anno 1458. quod constat esse manifestè falsum, cum anno illo Summum Pontificatum ageret Pius II. succedens Calixto III. qui Nicolao V. successerat anno 1455. Secunda est, quia si illud priuilegium fuisse per Bullam concessum, cur Manuel Redrig. in Regularium Bullario, vbi alias eiusdem Pontificis Bullas concessit, illius Bullę memoriã non gessit? Si autem fuit solum viar vocis concessum oraculo, reuocatum censebitur per reuocationem Urbani VIII. qui omnia eiusmodi priuilegia viar vocis oraculis concessa reuocauit. Attamen ego primam sententiam eligo si inueniatur per Bullam, vel Breue aliquod priuilegium huiusmodi fuisse concessum: non enim video cur non habeat suum adhuc vigorem. Mecum Cardin. Lugo. de Eucharist. d. 18. n. 49. Fagund. diu. lege.

DV BIVM XV.

An secularibus, qui iam præceptum annuę Communions impleuerit, vel animus illud implendi habent, nondum elapso tempore præscripto: possint Mendicantes, in die Resurrectionis ex deuotione accipiendam ministrare Eucharistiam?

⁷⁹ *Minimè possunt.* Quia Summi Pontifices sæper excipiunt hunc diem simpliciter, *Nō possunt*, vnde

nec Societatis nostræ Patres, qui ad hoc habent privilegia amplissima possunt in suis Ecclesiis absque peccato ministrare Eucharistiam Paschatis ipso die, etiam si ex devotione cum intentione implendi in Ecclesia propria præceptum recipiatur. Sic Nauar. *sum. c. 21. m. 51. Azor. l. 7. c. 30. q. 7. Henriq. l. 8. c. 55. n. 1. Trull. l. 3. Decal. c. 5. dub. 2. n. 8. Bonac. de Sacram. d. 4. q. 5. p. m. 1. n. 12.* loquutus de illis, qui nondum adimplevere in propria Parochia præceptum, quamvis de illis qui iam adimpleverunt, contrarium doceat q. 7. p. m. 2. n. mer. 9.

⁸⁰ Possunt quidem. Quia quamvis Resurrectionis dies semper à Pontificibus simpliciter excipitur: tamen illius diei exceptio simpliciter ideo à Pontificibus fit, ut omnes fideles suas Parochias adeant, ad satisfaciendum huic præcepto. Ideoque non erit contra mentem ipsorum ministrari in die Paschatis Eucharistiam ei qui vel iam in propria communicavit Ecclesia, vel postmodum communicandi gerit intentionem. Ita Fagund. *præc. 3. l. 1. c. 5. n. 9. Suar. de Euch. d. 7. l. 1. sect. 2. Filiuc. tr. 4. n. 265. Manu. de Communion. cap. 64. num. 1. Ioan. de la Cruz in Epit. lib. 2. cap. 5. dub. 4. concl. 2. Sa web. Eucharistia, num. 10. Lugo de Euch. d. 18. num. 50. Diana part. 8. res. 1. resol. 88. Valq. to. 3. in 3. p. d. 119. c. 3. Coninch de Sacram. q. 82. a. 3. n. 11.*

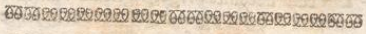
⁸¹ Scio dubitari à Doctoribus quid intelligatur *Meum* (scilicet) per diem Paschatis in privilegiis Mendicantium exceptum. Aliqui enim intelligunt ipsum Resurrectionis diem, extra quem dicant posse, in eo autem non posse Mendicantes dare Eucharistiam petenti. Alij tamen illa verba non intelligunt materialiter, sed formaliter de communione Paschali, quocumque die fiat: nam intentio Pontificum fuit illam communionem Parochis reservare. Si autem sola dies materialis exciperetur, parum prodesset, quia possent omnes die sequenti, in Ecclesiis Regularium præcepto satisfacere. Vnde inferunt ea etiam die Resurrectionis Regulares dare Eucharistiam iis, qui iam in Parochia communicarunt vel postea communicare intendunt. Item non posse dare diebus præcedentibus vel sequentibus iis, qui ea communione volunt satisfacere præcepto annuæ Communionis. Quam sententiam omnino iuxta mentem Pontificum esse non dubito. Addo tamen cum Laymano *tr. 4. de Euchar. c. 7. n. 4.* in dubio præsumi posse, ac debere, eos, qui ad communicandum accedunt die ipso Paschatis, aut aliis assignatis, in Ecclesia Mendicantium, satisfecisse iam, vel habere animum satisfaciendi in sua Parochia, cum non facile sit quispiam ab Altari repellendus, quando cum aliis accedens Eucharistia refici postulat.]

* *

CAPVT VIII.

Circa Ministrum Eucharistiæ, ad implendum annuæ Communionis Præceptum.

QVÆSTIO INCIDENS.

Nùm vi Cruciatæ possit quis hoc præceptum implere in qualibet Ecclesia communicando è cuiusvis manu Sacerdotis, modo in die ipso Paschatis non fiat?

⁸² OSSE quidem videtur. Quia Bulla concedit facultatem ut valeat quis *Potesi placere Eucharistiam, & alia Sacramenta præterquam in die Paschatis.*

Dies autem Paschatis pro primo die supponit Ergo si quis velit præceptum annuæ Communionis implere aliquo ante Pascha die à Dominica in Palmis, vel aliquo post diem ipsum Pasche vsque ad Dominicam in Albis, ritè poterit. Sic nonnulli, quos pressis nominibus memorat Lugo *Card. de Euchar. d. 18. num. 50. Machad. to. 1. l. 2. p. 4. tr. 7. docum. 6. n. 6.* asserens id esse probabile & securum in praxi, & citans male quidem P. Valquez *to. 3. in 3. p. 129. c. 5. num. 47.*

⁸³ Minimè potest. Quia illa verba, *Præterquam in die Paschatis* non intelligenda sunt materialiter, sed formaliter de communione Paschali, quocumque die fiat à Dominica in Palmis vsque ad Dominicam in Albis inclusivè. Nam intentio Pontificis fuit illam Communionem Parochis reservare. Ita Trull. *in Bul. l. 1. §. 3. dub. 7. n. 6. Henriq. l. 7. c. 13. n. 4. lit. O. Sylvest. v. Eucharistia 3. n. 4. Manu. in Bul. §. 5. n. 7. Ludou. de la Cruz in Bul. d. i. c. 6. dub. 6. n. 14.* & alij communiter.

⁸⁴ Hoc crediderim ferè certum. Nam Bulla nullatenus concedit facultatem communicandi in qualibet Ecclesia, ad implendum Communionis annuæ præceptum: sed solum concedit facultatem recipiendi Eucharistiam de manu Sacerdotis cuiusvis sine licentia Parochi, etiã Interdicti tẽpore, præterquã in die Paschatis, hoc est Paschaliū dierum, qui sunt ad huius præcepti satisfactionem designati. De quo casu loquitur Valquez. Et miror plane Machadũ virũ perdoctũ ex patrocinio P. Valquez & Dianæ asseruisse primã sententiã esse probabilem & tutam in praxi, cum illi Auctores nihil circa hanc quæstionem loquantur, & si rationi hæremus, nihil probabilitatis præferre videatur, cum praxis vbique contrarium proclamet.

SCOBAR
col: Mor.
VVV
E. IV
6

DVBIVM XVI.

*An Parocho deficiente vel nolente Eucharistiam subditis ministrare ad imple-
dum annua Confessionis preceptum: Re-
ligiosi possint eam secularibus impertire?*

85
Non pos-
sunt. **N**on possunt. Quia licet id gerere valeant,
cum necessitas vrget, v. gr. cum Viaticum
recipere deberet ægrotus, absente aut nolente
Parocho: in nostro casu necessitas non vrget,
nec multum refert, si expectetur Parochus ab-
sensus, vel durus emolliatur. Si autem interim
communione aliquis indigebit ad suam spiri-
tualem consolationem, poterit ex deuotione
communicare, & postea de Parochi Euchari-
stiam ad præcepti satisfactionem. Sic Card.
Logo de Eub. dub. 18. numer. 53. Fagund.
prac. 3. libr. 2. capit. 2. numer. 21. Nauar. summ.
capit. 21. numer. 52. & capit. 27. nu-
mer. 107. Syluest. verb. Excommunicatio 7. n. 30.
& 32.

86
Possunt
quidem. **P**ossunt quidem. Quia absente Parocho,
aut nolente id efficere, rationabiliter censetur
ad esse licentiã à Papa, vel Episcopo præsumptã.
Itã Leand. prac. 3. tr. 7. d. 3. q. 24. Diana p. 10. tr.
11. resol. 31. hanc sententiam iudicat æque esse
probabilem.

87
Idem assero. **I**dem ego asserendum existimo. Nam licet
hac necessitas non tantum vrgeat, quantum
necessitas in mortis articulo, sufficenter tamen
virgere indico, vt licitẽ Eucharistia à Mendi-
cantibus valeat ministrari, quorum priuilegia
in casu consolationis maioris Proximo-
rum magis sunt, prudentia adhibita, am-
plianda.

DVBIVM XVII.

*An possint Religiosi in Paschate Eucharistiam
ministrare familiaribus actualiter Religiosis
inferuentibus?*

88
Non possunt. **N**on possunt. Quia in cap. Omnis viri usque
sexus, de penis. & remis. decernitur, vt
quisquis à Proprio Sacerdote Corpus Domi-
ni in Paschate recipiat: cum igitur sit proprium
Sacerdotem accedendum, eo ipso ad propriam
Parochiam accedere oportet, vel de Parochi
licentiã, in Monasterij, cui inferuiunt illi, Ec-
clesia cõmunicare. Sic Fagund. prac. 3. l. 1. c. 5. n.
5. asserens id Sacram Cardinalium Congrega-
tionem declarasse. p. 4. fol. 151. Manu. 101. q. Reg.
9. 56. a. 3. Sã v. Eucharistia, n. 9. Bonac. de Sacra.
d. 4. q. 7. pun. 1. n. 10.

89
Possunt qui-
dem. **P**ossunt planẽ. Quia id concessere Clemens
IV. Benedictinis. Innocentius VI. & Sixtus IV.
Augustinianis Leo X. Minimis. Ita Sanch. l. 3.
de matr. d. 23. nu. 12. Trull. in Bull. 1. §. 3. dub. 7.
n. ii. Ludouic. q. 8. de Eub. a. 9. dub. 1. Portel. &
Dicastil. quos citat, ac sequitur Leand. p. 2. tr. 7.
d. 3. quãf. 26. Diana p. 9. tr. 9. resol. 36. & p. 10. res.
sol. 30.

90
Hoc proba-
bilis esse
crediderim. **Q**uis id abneget si verum sit præfata priuile-
gia Pontificum ex tate? Credendum vero est,
quod tot Doctores constanter affirmant. Addi-
derim cum Portel. idem esse dicendum de fa-
mulis coniugatis nocte extra Monasteria
dormientibus, cum hi etiam commensales
continui existant. Nec priuilegia illa
sine ratione concessa fuisse potest quis sus-
picari, quia Religiosi quibus famuli illi conti-
nuo inferuiunt, eis vclat proprij Pastores affi-
sunt, de honesta eorum conuersatione cu-
rantes.